

Коментари по документот за Ажурирање на bottom up LRIC+ модел за пресметка на цена за завршување на смс пораки во мобилни комуникациски мрежи

Коментари на мобилниот оператор ВИП Дооел

До:
Агенција за електронски комуникации
ул. Димитрие Чуповски бр. 13
1000 Скопје
Република Македонија

Скопје,
28.10.2013

Предмет: Коментари во врска со поканата за јавна расправа за определување на цена за завршување на СМС во јавна мобилна комуникациска мрежа во Република Македонија, објавена на веб страната на Агенцијата за електронски комуникации на 02.10.2013 година.

Почитувани,

ВИП ОПЕРАТОР ДООЕЛ Скопје (понатаму: Вип оператор) ја поздравува одлуката на Агенцијата за електронски комуникации (понатаму: Агенција) за определување на цена за завршување на СМС во јавна мобилна комуникациска мрежа во Република Македонија определена со Bottom-up LRIC+ модел. Ова пред

се од аспект на тоа што Агенцијата уште пред повеќе од две години ги определи трите оператори на јавна мобилна комуникациска мрежа како оператори со значителна пазарна моќ на релевантниот пазар за завршување на СМС во јавни мобилни комуникациски мрежи, без при тоа да спроведе доследна примена на наметнатата обврска за контрола на цени со утврдување на регулирана цена за завршување на СМС. Вип оператор смета дека во услови кога големопродажната цена за завршување на повик е утврдена на симетрично ниво од 1,2 денари/минута од 01.11.2013 година, немањето на ваква иницијатива од страна на Агенцијата ќе причинеше неодржливи пазарни услови со постоење на повисока цена за завршување на СМС во однос на повик во јавна мобилна комуникациска мрежа.

Сепак би сакале да посочиме дека ставот на Вип оператор е дека симетрична цена за завршување на СМС порака во јавни мобилни комуникациски мрежи од **0,50 денари** и натаму нема да ги отсликува реалните пазарни услови односно сметаме дека истата **е и натаму превисока** и не го одразува соодветно bottom-up LRIC + на разумно ефикасен оператор на пазарот, во ситуација кога аналогната симетрична цена за завршување на повик е утврдена на 0,90 денари/минута. Имено, како што веќе посочивме во рамки на допис наш број 09-3862/1 од 22.08.2012 година, доколку се има во предвид тоа што за **реализацијата на СМС услугата како трансакција која се случува во значително кратко време (помало од 1 секунда)**, при завршувањето на СМС порака потребно е значително помало зафаќање на мрежни ресурси во споредба со зафаќањето мрежни ресурси од 60 секунди за реализација на минута разговор. Следствено, се доаѓа до оправдан заклучок дека цената за завршување на СМС порака треба да биде на ниво кое е значително пониско од нивото на цената за завршување на повик или дури пониско од 0,015 денари/СМС ($0,9/60=0,015$). Поинаку кажано, се доаѓа до занемарливо ниска цена која тежи кон нула, односно за која речиси и да не постои исплатливост да биде применувана, ако се имаат во предвид трошоците поврзани со мерења за подмирување и наплата на разменетиот СМС сообраќај на меѓуоператорско ниво.

Од тука, Вип оператор е на став дека е сосем оправдано од аспект на трошоци цената за завршување на СМС порака во јавна мобилна комуникациска мрежа да се изедначи со нула, односно да не се применува било каков меѓуоператорски надоместок или да се имплементира таканеречен **“Bill and Keep (BaK)”** интерконекциски режим.

Согласно дефиницијата во рамки на анализата објавена од страна на “Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC) - “BEREC Common Statement on Next Generation Networks Future Charging Mechanisms/Long Term

Termination Issues” од јуни 2010 година, “Bill and keep (BAK)” режимот е дефиниран како што следи:

“BaK is a wholesale billing regime under which each network bears the costs of terminating traffic coming from other carriers. Therefore, under BaK the terminating access network operator does not receive payments at the wholesale level for the termination provided. Instead, it recovers its net costs incurred for termination -- and any payments for upstream connectivity – in other ways, e.g. by billing them to its end customers.”

Согласно направените анализи, “BaK” режимот е супериорен во однос на трошковните режими заради следниве причини:

- а) ги намалува трошоците на услугата;
- б) рамномерно се применува за сите технологии;
- в) едноставен за имплементација.

Имено, “BAK” режимот го трансферира трошокот за терминација од регулираниот простор кон малопродажниот пазар, при што станувајќи предмет на конкурентни сили веројатно е услугата да ги постигне најефикасните нивоа. Дополнително, бидејќи трошоците за терминација веќе нема да бидат предмет на промени по основ на дополнувања и измени во областа на регулација, истото ќе доведе до поголема сигурност за сите оператори на јавна мобилна комуникациска мрежа кои се јавуваат како играчи на релевантниот пазар за продажба на производи и услуги на големо - Пазар за завршување на СМС во јавни мобилни комуникациски мрежи. Така, на овој начин ќе се олесни одлучувањето каде и како да се алоцира капиталот, што ќе резултира со поголема ефикасност. Од друга страна, “BAK” режимот може да се аплицира едноставно и независно од различните видови на идни технологии и затоа е повеќе погоден како долгорочна перспектива, бидејќи за овој режим е ирелеватен видот на технологијата што се користи. Во интерес на сите аспекти за раст на СМС услугата, сметаме дека Агенцијата треба да го прифати “BaK” режимот, при што на ваков начин Агенцијата ќе постигне две цели, односно намалување на цените за корисниците од една страна и зголемување на нивото на сообраќајот од друга страна.

Уште еден аргумент во полза на “BAK” режимот е утврденото во рамки на “COMMISSION RECOMMENDATION on the Regulatory Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EU” од 7.5.2009 каде е наведено дека “BAK” режимот води кон пониски цени на малопродажниот пазар како и доведува зголемено користење на услугата поради ценовната еластичност на побарувачката. Покрај тоа, BAK”

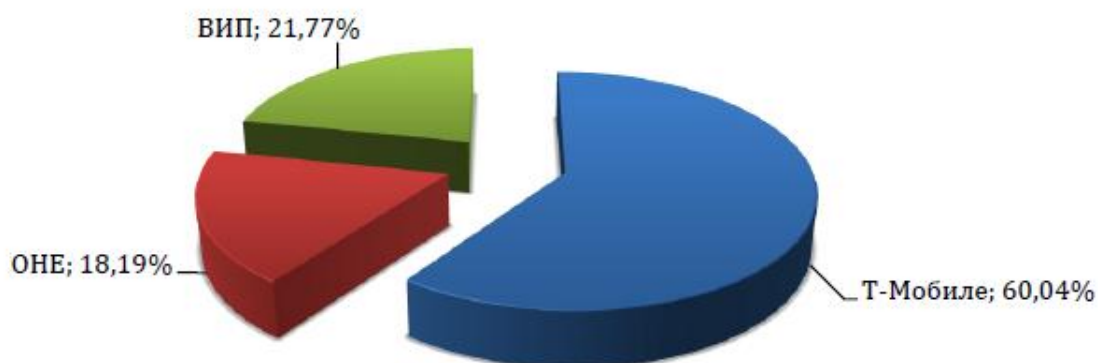
режимот го олеснува развојот на иновативни понуди, на пример, "flat-rate" понуди кој промовираат зголемена употреба од страна на корисниците. На основа на погоренаведеното, заклучокот во рамки на препораката е следен:

"However, a significant reduction of termination rates from current levels might create appropriate incentives for voluntary inter-operator agreements and consequently Bill and Keep type arrangements could evolve naturally".

По направената споредба и анализа на цените за завршување на СМС порака во јавна мобилна комуникациска мрежа на Европско ниво, а согласно "Termination Rates Benchmark Snapshot" од Јули 2012 година подготвен од страна на "BEREC" утврдено е дека **"BAK"** режимот за завршување на СМС порака е веќе применет во **Словенија, Латвија и во Швајцарија.**

Да сумираме, ставот на Вип оператор е дека во случај на завршување на СМС порака во јавни мобилни комуникациски мрежи, "BAK" режимот е најдобрата и најефективна опција, бидејќи се избегнува комплексноста која произлегува од пресметување на трошковно ориентираните цени за оператори кои работат на различни нивоа на конкурентност и трошоци, технолошките предизвици, и слично.

Уште повеќе, имајќи ја во предвид утврдената состојба од страна на Агенцијата дека пазарот на услуги за завршување на СМС не е доволно развиен, поддржано на основ на спроведената анализа во врска со можните супститути на страната на побарувачката и понудата на малопродажно и големопродажно ниво на пазарот за завршување на СМС во јавни мобилни комуникациски мрежи (член 7.26 "Степен на развој на релевантниот пазар" од "Финалниот документ за анализа на пазар - Услуги за завршување на СМС во јавни мобилни комуникациски мрежи" објавен од страна на Агенцијата на 02.03.2011 година) и крајно поларизирираниот приказ на вкупниот број на испратени СМС пораки во вториот квартал од 2013 година согласно Слика 1 подолу (кој покажува дека Т-Мобиле Македонија АД Скопје учествува со процент од 60.04% во вкупниот број на испратени СМС пораки), може да се заклучи дека и по две изминати години од анализата на овој пазар резултатите се непроменети со тендеција да останат такви и на подолг рок.

Слика 1: Удел во однос на вкупниот број на испратени СМС пораки во вториот квартал од 2013 година (извор: Извештај за развојот на пазарот на електронски комуникации во вториот квартал од 2013 година од 04.10.2013 година).

На основа на сето образложено погоре, Вип оператор очекува Агенцијата, согласно своите законски овластувања за доследна, целосна и ефикасна примена на регулаторните мерки резултат на спроведените анализи на соодветениот пазар, да го поддржи "ВАК" режимот за завршување на СМС пораки, притоа следејќи ги позитивните искуства и практики применувани во земјите членки на ЕУ.

Со почит,

Никола Љушев
Генерален директор

Џакомо Тоњони
Главен маркетинг директор

ВИП ОПЕРАТОР ДООЕЛ Скопје

Одговор на Агенцијата за електронски комуникации

Агенцијата за електронски комуникации ја поздравува одлуката на операторот на мобилна телефонија ВИП Дооел да коментира по Предлог документот за Ажурирање на bottom up LRIC+ модел за пресметка на цена за завршување на смс пораки во јавни

мобилни комуникациски мрежи, кој беше поставен на веб страната на Агенцијата на 30 дневна јавна расправа.

Агенцијата пристапи кон ажурирање на веќе постоечкиот трошковен модел за мобилни комуникациски технологии за ефикасен оператор кој ја користи БУ ЛРИК+ (BU LRIC+) методологијата со цел пресметка на тековните големопродажни цени за услугата за завршување на смс порака во јавни мобилни комуникациски мрежи. За таа цел Агенцијата достави Барање за прибирање на податоци кои се неопходен инпут во моделот до сите три активни мрежни мобилни оператори на пазарот во Македонија.

Откако соодветните добиени податоци од операторите како и податоците со кои располагаше Агенцијата прибрани преку Кварталните извештаи за развојот на пазарот беа внесени во моделот, Агенцијата излезе со големопродажна цена од 0,5 мкд која се однесува на просечната цена која би ја имале како трошок трите мобилни оператори кои работат на пазарот. Точно е дека Агенцијата има дефинирано “глајд пат” (анг. glide path) со кој е предвидена големопродажна цена од 1.2 мкд која стапи на сила од 01.11.2013 г, и цена од 0.9 мкд која треба да стапи на сила на 01.09.2014 г. Ова значи дека во моментот согласно пресметките на моделот и инпутите од операторите за 2012 г, трошковно ориентираните цени за услугите повик се 1.2 мкд (претходно пресметана) а за услугата смс од Агенцијата е предложена цена од 0.5 мкд.

Агенцијата планира да направи соодветно ажурирање на моделот следната година 2014 и повторно (во зависност од движењата на пазарот) да направи ревизија на одлуката за цената на завршување на смс порака, со што би следело уште една корекција на цената. Секако соодветна ревизија на одлуката ќе ги земе предвид сите пазарни трендови, податоците од операторите, како и одлука во врска со потребите од дополнителна регулација на овој релевантен големопродажен пазар.

Меѓу главните причини зошто Агенцијата се одлучува преку Анализа на овој релевантен големопродажен пазар истиот да го дефинира и да направи ценовна регулација со спроведување на обврски на операторите со значителна пазарн моќ е и фактот што големопродажната цена од 2 мкд на пазарот постои веќе 7 год, без никаква промена иако во меѓувреме интерконекциските цени меѓу кои и цената за завршување на повик неколкукратно се намалија. Ова дава до знаење за непостоење на соодветен конкурентски притисок за намалување и корекција и на оваа големопродажна цена, односно нејзино доближување до трошковно ориентираната цена за услугата смс.

Предложената цена од 0.5 мкд значи намалување од 75% што претставува значително намалување што директно влијае на бизнис плановите на операторите, од една страна, и е во корелација со трошковно ориентирана цена по ЛРИК модел од друга страна. Агенцијата ги има во предвид сознанијата во врска со “BaK-Bill and Keep” методологијата, меѓутоа не треба да се изостават Европските препораки како и Законот за електронските комуникации и Подзаконските акти кои се во сила а кои како

трошковна методологија го препорачуваат/дефинираат користењето на ЛРИК методологијата.

Со почит,

Работна група:

Марјан Пејовски

Владимир Ристевски

Александар Коцевски

